

بررسی میزان شیوع خشونت خانگی در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی - درمانی شهرستان سمنان (۱۳۸۲)

معصومه صابریان^{۱*} (M.Sc)، الهه آتش‌نفس^۲ (M.Sc)، بهناز بهنام^۳ (M.D)

۱- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

۲- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پرستاری و پیراپزشکی

۳- دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پزشکی، بیمارستان فاطمیه

چکیده

سابقه و هدف: خشونت خانگی رایج‌ترین شکل خشونت علیه زنان می‌باشد که تأثیر منفی بر سایر اولویت‌های بهداشتی مهم نظیر سلامت مادران، تنظیم خانواده، پیش‌گیری از بیماری‌ها و بهداشت روان دارد. این تحقیق با هدف تعیین میزان شیوع خشونت خانگی در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی-درمانی شهرستان سمنان انجام گردید. مواد و روش‌ها: تحقیق حاضر یک پژوهش توصیفی - تحلیلی و مقطعی می‌باشد. حجم نمونه، ۶۰۰ نفر و ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه خودایفا بود. جهت تعیین پایایی پرسش‌نامه از آزمون مجدد استفاده شد. اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار SPSS و با محاسبه میانگین، انحراف معیار، فراوانی مطلق و نسبی و آزمون‌های کای - دو، ضریب همبستگی پیرسون، تای - کندال (Kendall's Tau-c) و اسپیرمن مورد پردازش قرار گرفت.

یافته‌ها: خشونت فیزیکی با بیش‌ترین درصد (۱۸/۶٪) در زنان سمنان و شه‌میرزاد، خشونت عاطفی با ۶۳/۷٪ و خشونت کلامی با ۴۳/۳٪ در زنان سمنان و خشونت مالی با ۷۲٪ در زنان سرخه مشاهده گردید. بیش‌ترین (۱۴/۴٪) آسیب ناشی از خشونت فیزیکی، کبودی سر و صورت بوده است. ۱۵/۸٪ از نمونه‌ها اظهار نمودند که به دنبال خشونت، به متخصص اعصاب و روان مراجعه نموده‌اند. در رابطه با تصمیم شغلی پس از وقوع خشونت نیز ۳۳/۳٪ نمونه‌های شاغل، از مرخصی بدون حقوق استفاده کرده‌اند. ارتباط معنی‌دار بین خشونت مالی با سطح تحصیلات زنان (P=0.003)، تحصیلات همسر (P=0.000)، شغل همسر (P=0.005) و سن ازدواج زنان (P=0.003)؛ هم‌چنین بین خشونت فیزیکی و تحصیلات زنان (P=0.000)، سن ازدواج زنان (P=0.000)، تعداد فرزندان (P=0.000)، تحصیلات همسر (P=0.037)، شغل همسر (P=0.021)، اعتیاد همسر (P=0.000) مشاهده گردید. در سایر موارد ارتباط معنی‌دار دیده نشد.

نتیجه‌گیری: تحصیلات پائین، بی‌کاری و مشکلات اقتصادی شوهر عامل بروز بیش‌تر موارد خشونت مالی، کلامی و فیزیکی بوده است. هم‌چنین عواملی مانند دوری از خانواده، انزوای اجتماعی و کمبود ارتباط با دوستان و خانواده و در نتیجه کاهش بهره‌مندی از حمایت و پشتیبانی مادی و معنوی این افراد می‌تواند از عوامل مستعد کننده بروز خشونت در خانواده باشد. افزایش میزان خشونت مالی و فیزیکی در افرادی که در سنین پائین ازدواج نموده‌اند، ناشی از بی‌تجربگی زوجین و عدم آگاهی از حقوق طرفین می‌باشد. هم‌چنین شیوع خشونت در افرادی که بیش از ۷ فرزند دارند، ناشی از فشار مالی بر خانواده است. کنترل فقر و بی‌کاری، آموزش و آگاه نمودن جوانان قبل از ازدواج در مورد حقوق طرفین و به‌ویژه زنان می‌تواند در کاهش بروز خشونت در خانواده مؤثر باشند.

واژه‌های کلیدی: خشونت خانگی (فیزیکی، عاطفی، کلامی و مالی)، زنان، مراکز بهداشتی درمانی، شهرستان

سمنان

* نویسنده مسئول. تلفن: ۰۲۳۱-۴۴۴۱۷۳۰، داخلی ۳۵۵۹، نمابر: ۰۲۳۱-۴۴۴۰۲۲۵، E-mail: saberian_ma@yahoo.com